

Goedkeuring van het op 11 December 1953 te Parijs ondertekende Europees verdrag betreffende de voor octrooiaanvragen voorgeschreven formaliteiten

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Op 20 Januari 1955 mocht de tweede ondergetekende van de waarnemende Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een brief ontvangen, waarin werd medegedeeld, dat twintig leden dier Kamer overeenkomstig artikel 61 van de Grondwet de wens te kennen hadden gegeven, dat het Europees Verdrag betreffende de voor octrooiaanvragen voorgeschreven formaliteiten (overgelegd aan de Staten-Generaal bij brieven van 22 December 1954, Bijl. Hand. I 1954/1955, no. 62, en Bijl. Hand. II 1954/1955 — 3824, no. 1) aan de uitspraak van de Staten-Generaal zou worden onderworpen. De ondergetekenden hebben derhalve aan de Koningin in overweging gegeven ter tegemoetkoming aan deze wens het onderhavige ontwerp van Rijkswet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De tekst van de Toelichtende Nota, die was gevoegd bij de bovenaangehaalde brieven van 22 December 1954, volgt hieronder.

„§ 1. Algemeen

Bij zijn werkzaamheden, er toe strekkende om tussen de Europese landen op velerlei gebied een grotere eenheid te bereiken, is de Raad van Europa ook gestuit op het octrooirecht. Op dit gebied is een grotere eenheid wel zeer gewenst. Thans heeft immers ieder land zijn eigen octrooirecht, dat met dat van andere landen vaak belangrijk verschilt. Ieder land verleent dan ook slechts voor het eigen rechtsgebied geldend octrooi met door eigen nationale regelen beheerste rechtsgevolgen en het octrooieert uitvindingen of acht deze niet voor octrooiering vatbaar aan de hand van normen, welke niet altijd gelijk zijn aan die van andere landen. Het is duidelijk, dat deze situatie voor de uitvinder, die zijn vinding in verschillende Europese landen wil doen beschermen, verre van ideaal is, en de gedachten van de Raad van Europa daarom zijn uitgegaan naar de totstandbrenging van een voor geheel Europa geldend octrooi, zo mogelijk te verlenen door een Europees Octrooi-bureau.

Teneinde een gefundeerd advies te ontvangen omtrent de mogelijkheden van verwezenlijking van dit denkbeeld, dat een zeer gecompliceerde en speciale materie raakt, heeft het Comité van Ministers uit de Raad van Europa een commissie van octrooideskundigen uit de verschillende West-Europese landen in het leven geroepen. In deze commissie kregen voor Nederland zitting Mr. Ir. C. J. de Haan, Voorzitter van de Octrooiraad, en Mr. J. B. van Benthem, secretaris van de Centrale Afdeling van die Raad.

De commissie heeft zich van de aanvang van haar werkzaamheden er rekenschap van gegeven, dat, zoals hierboven reeds terloops werd gezegd, het octrooirecht der Europese landen naast een aantal gelijke algemene beginselen zeer grote verschillen vertoont, niet alleen op het gebied van het formele recht, doch ook op dat van het materiële recht. Deze verschillen houden vaak verband met in die landen sinds tientallen jaren op het gebied van het octrooirecht gevestigde opvattingen, welke in wettelijke regelingen zijn neergelegd of die zijn gevormd door jurisprudentie en administratieve praktijk en samenhangen met in die landen bestaande bijzondere verhoudingen en behoeften.

De commissie verloor ook niet uit het oog, dat verscheidene landen van Europa een goed georganiseerde en voortreffelijk werkende octrooiverlenende instantie bezitten, die zij waarschijnlijk niet licht ineens zullen prijsgeven.

Om deze redenen kwam de commissie tot het inzicht, dat het brengen van eenheid van enige betekenis op het gebied van het octrooirecht veel tijd zal vergen en dat men de begeerde unificatie na veel studie en overleg slechts langs lijnen van geleidelijkheid zal kunnen bereiken. Om te slagen in de opzet, te weten één uniform octrooirecht en tenslotte één Europees octrooi, is naar het oordeel der commissie noodzakelijk de wetgevingen der Europese landen stap voor stap daaraan aan te passen.

In deze gedachtengang heeft de commissie er zorg voor gedragen niet te veel ineens te willen. In de eerste phase heeft zij zich er toe beperkt te adviseren omtrent de wijze, waarop eenheid en vereenvoudiging kunnen worden gebracht in het formele recht, meer in het bijzonder in de formaliteiten, die men in de verschillende landen moet vervullen voor het indienen van een rechtsgeldige aanvraag om octrooi.

De aanpassing en vereenvoudiging van deze formaliteiten, die een eerste stap betekenen naar het gewenste doel, zouden voor de uitvinder reeds enig gemak medebrengen, omdat hij daardoor in staat zou worden gesteld op één uniforme en als zodanig gemakkelijk kenbare wijze rechtsgeldig octrooi aan te vragen voor zijn uitvinding in de Europese landen. Naar de commissie mocht verwachten, zou de bedoelde aanpassing door de verschillende landen zonder veel moeite kunnen worden gevolgd.

De werkzaamheden der commissie hebben geleid tot de opstelling van een ontwerp-Verdrag, dat een regeling geeft voor de formaliteiten, welke bij de aanvraag om een octrooi in acht moeten worden genomen. Zij betreft dus in hoofdzaak de verschillende stukken, die ter gelegenheid van zulk een aanvraag moeten worden ingediend, en de uiterlijke vorm dier stukken. Buiten de regeling zijn gehouden de vereisten, waaraan de tot een octrooi-aanvraag behorende stukken naar hun materiële inhoud moeten voldoen. Evenmin begeeft de regeling zich op het gebied van het materiële octrooirecht; zij bestrijkt dus ook niet de vraag, wie recht heeft op het octrooi, noch de vereisten van nieuwigheid, inventieve waarde en technisch effect, die elke wetgeving stelt aan een uitvinding om deze voor een geldige octrooibescherming in aanmerking te doen komen. Hoewel de regeling in bepaalde opzichten een vereenvoudiging betekent, is de nadruk gelegd op de unificatie en houdt zij rekening met de in Nederland en andere landen in dit opzicht bestaande wensen.

De meerbedoelde regeling is neergelegd in een Verdrag, dat de Regeringen der verschillende landen, aangesloten bij de Raad van Europa, hebben ondertekend. (*Trb.* 1954, 102).

Het in het Verdrag gevolgde systeem komt in grote trekken op het volgende neer. Het bevat een opsomming van een aantal vormvereisten, die de aangesloten landen aan aanvragen om octrooi mogen stellen. De aangesloten landen mogen geen andere formele vereisten stellen; wel mogen zij een of meer der vereisten laten vallen.

Indien deze vormvereisten zijn vervuld en aanvraag en uitvinding verder ook voldoen aan alle door de nationale wet

gestelde materiële vereisten, moet op de aanvraag octrooi worden verleend.

De regeling biedt de uitvinder nog de facilititeit, dat de formele vereisten niet alle reeds op het ogenblik van indiening behoeven te zijn vervuld. Voldoende is, dat bij de indiening slechts aan een beperkt aantal vereisten is voldaan, die in het Verdrag nader zijn vermeld. Wel dient de aanvrager naderhand zijn stukken met alle gestelde eisen in overeenstemming te brengen.

De in het Verdrag neergelegde bepalingen komen in grote trekken overeen met de in Nederland bestaande, door wet en reglement voorgeschreven en verder door administratieve praktijk gevormde regelen. Daarin zal dus door het onderhavige Verdrag geen belangrijke wijziging worden gebracht.

§ 2. *Artikelsgewijze toelichting*

Na deze inleiding moge een korte, meer gedetailleerde, bespreking volgen.

Considerans

Artikel 15 van het Unieverdrag van Parijs van 20 Maart 1883 tot bescherming van de industriële eigendom, waarnaar de vierde alinea verwijst, staat toe, dat tot de Unie toegetreden Staten onderling bijzondere schikkingen treffen, mits deze niet in strijd zijn met het Verdrag. Het onderhavige Verdrag, dat geen met het Verdrag strijdige regeling inhoudt, doch dit Verdrag slechts aanvult, kan als zulk een bijzondere schikking worden beschouwd.

Artikel 1. Het eerste lid onder *a* vermeldt, dat de toegetreden landen aan een aanvraag om octrooi die uiterlijke vormvereisten mogen stellen, welke artikel 2 nader noemt.

In het eerste lid onder *b* is bepaald, dat aan een aanvraag om octrooi de indieningsdatum niet mag worden ontzegd. Dit betekent, dat de aanvraag geacht moet worden rechtsgeldig te zijn ingediend, ook al voldoet zij niet aan alle in artikel 2 vermelde vereisten, indien zij maar voldoet aan de vereisten, genoemd in artikel 3; deze laatste zijn aanzienlijk beperkter dan die van artikel 2 (Verwezen moge worden naar de toelichting op dat artikel). Hierdoor krijgt dus de aanvrager de gelegenheid zijn aanvraag later aan te vullen en te verbeteren. Zo hij hiertoe tijdig overgaat, behoudt hij het recht zich te beroepen op de indieningsdatum der — onvolmaakte — aanvraag. Dit is voor hem van belang, daar de indieningsdatum een bepalende factor vormt bij de octrooiverlening. Hoe vroeger de indieningsdatum ligt, hoe voordeliger dit voor de aanvrager is.

Het eerste lid, onder *c*, houdt in, dat octrooi moet worden verleend, indien een aanvraag voldoet aan de in artikel 4, 5 en 6 van het Verdrag gestelde vereisten, aan de verdere formele vereisten, die de nationale wet krachtens het Verdrag mag stellen (artikel 2, eerste lid, onder *d* t/m *g*), alsmede aan de materiële vereisten voor octrooiverlening.

Het tweede lid zegt uitdrukkelijk, dat de aangesloten landen wel minder, doch niet meer vereisten op het gebied der formaliteiten mogen stellen dan in het Verdrag vermeld.

Artikel 2. Het eerste lid somt onder *a* t/m *f* de stukken op, waarvan de overlegging voor een naar de vorm regelmatige octrooi-aanvraag kan worden gevraagd, en noemt ook als vereiste voor een door de nationale octrooiverlenende instantie te accepteren aanvraag, de betaling van de door de nationale wet voorgeschreven indieningstaxe.

De bedoelde stukken zijn:

- a.* een formulier, behelzende het verzoek om verlening van octrooi (het zgn. aanvraagformulier), in tweevoud,
- b.* een beschrijving van de uitvinding, in twee- of drievoud,
- c.* de nodige toelichtende tekeningen, in twee- of drievoud,
- d.* modellen, voor zover tenminste de nationale wet deze verlangt,
- e.* een volmacht, indien van de diensten van een gemachtigde wordt gebruik gemaakt,
- f.* een verklaring omtrent de kwaliteit, waarin de aanvrager optreedt, tenminste indien hij niet zelf de uitvinder is en de

nationale wet in dat geval de overlegging van zodanige verklaring eist.

De verdere aan de aanvraag, de beschrijving en de tekeningen te stellen eisen zijn uitgewerkt in de artikelen 4 t/m 6.

Het tweede lid houdt voorschriften in over de taal, waarin de stukken moeten zijn gesteld.

Artikel 3. Het eerste lid geeft een nadere uitwerking van het beginsel, neergelegd in artikel 1, eerste lid, onder *b*. Het vermeldt de voorwaarden, waaraan een aanvraag om octrooi moet voldoen, wil zij geacht worden rechtsgeldig te zijn ingediend, hoewel niet aan alle in deze overeenkomst gestelde vereisten is voldaan. Dit is reeds het geval bij overlegging van de navolgende, al dan niet volledige, stukken: een aanvraagformulier, een exemplaar van de beschrijving, mits in de voorgeschreven taal, een exemplaar van de nodige tekeningen, een en ander gepaard gaande met betaling van de indieningstaxe.

Volgens het tweede lid zal de nationale wet de termijn vaststellen, waarbinnen een en ander zal moeten worden aangevuld en in orde gebracht overeenkomstig de in de artikelen 2 en 4 t/m 6 neergelegde formele vereisten.

De aanvragen om octrooi zullen, naar het derde lid vermeldt, per post mogen worden ingediend.

Artikelen 4 t/m 6. Deze artikelen sommen de verschillende vereisten op, die aan de octrooi-aanvragen en de daarbij behorende stukken mogen worden gesteld. Zij geven, behalve omtrent soort en afmeting van het te gebruiken papier, o.m. ook voorschriften omtrent de formele inhoud der stukken en hun opmaak. Deze voorschriften spreken voor zichzelf. Opgemerkt moge alleen worden, dat de in artikel 4, tweede lid onder *e*, vermelde invoeroctrooien en certificaten van aanvulling in het Nederlandse octrooirecht onbekend zijn.

Artikel 7. Volgens artikel 4 van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom hebben onderdanen der tot de Unie behorende landen, die in een Unieland een aanvraag om octrooi hebben ingediend, gedurende een jaar daarna de gelegenheid een octrooi-aanvraag voor dezelfde uitvinding in andere Unielanden in te dienen met een z.g. recht van voorrang; dit komt daarop neer, dat de latere, in andere Unielanden ingediende aanvragen worden geacht te zijn ingediend op de datum van indiening van de eerste aanvraag.

Artikel 4, onder D, van het Unieverdrag eist echter voor een rechtsgeldig beroep op dit voorrangrecht, dat de aanvrager dit schriftelijk doet onder mededeling van het tijdstip, waarop, en het land, waarin de eerste aanvraag geschiedde. Het is aan de nationale regelingen overgelaten te bepalen, wanneer de aanvrager om octrooi dit beroep op zijn laatst moet doen.

In artikel 7 van het onderhavige Verdrag komen de landen van de Raad van Europa overeen, dat zij dit tijdstip niet vroeger zullen stellen dan twee maanden na de indiening van de aanvraag, waarvoor het beroep op voorrang wordt gedaan; wel mag worden bepaald, dat het beroep in ieder geval binnen de voorrangstermijn moet worden gedaan.

De leden 2 en 3 geven een regeling omtrent de stukken, die voor bewijs van bestaan van het recht van voorrang moeten worden ingediend.

Artikelen 8 en 9. Alle leden van de Raad van Europa kunnen de overeenkomst ondertekenen, terwijl elke Staat, die lid is van de Internationale Unie tot bescherming van de industriële eigendom, kan toetreden.

De artikelen bevatten verder bepalingen omtrent inwerking-treding en het van kracht worden der toetreding, die voor zichzelf spreken.

Artikel 10. In verband met de hierboven reeds vermelde punten van aanraking, die dit Verdrag heeft met het Unieverdrag van Parijs, zal de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa behalve de leden van de Raad ook de directeur van het Internationaal Bureau dezer Unie te Bern op de hoogte stellen van inwerkingtreding, toetredingen en opzeggingen.

Artikel 11. De overeenkomst geldt voor onbepaalde tijd, doch is opzegbaar met een termijn van één jaar.

Aan het slot dezer toelichting valt nog te vermelden, dat uitvoering van dit Verdrag voor Nederland een geringe aanpassing van het Octrooiereglement 1921 (*Stb.* 1083), alsmede een kleine wijziging van de Octrooiwet 1910 (*Stb.* 313) zal medebrengen.

Aangezien het Verdrag mede verbindend zal zijn voor de overzeese Rijksdelen, zijn de Landsregeringen van Suriname en de Nederlandse Antillen ingevolge artikel XII van de Interimregelingen dezer Rijksdelen over het Verdrag gehoord. Zij hebben verklaard daartegen geen bezwaar te hebben. Voorts heeft ook de Gouverneur van Nieuw-Guinea medegegeeld zich met het Verdrag te kunnen verenigen.

Na de toelichting op dit Verdrag dient op nog een enkel punt te worden gewezen.

De commissie van octrooideskundigen uit de Raad van Europa heeft na de opstelling van dit Verdrag zich reeds beziggehouden met de bestudering van een aantal vraaagstukken, liggende op het gebied van het materiële octrooirecht. Het veelomvattende werk, dat hiermede is gemoeid, is nog niet beëindigd.

In de overeenkomst is enige malen gerept over de Unie tot bescherming van de industriële eigendom. Uiteraard is het gewenst, dat de Raad van Europa en het Bureau dezer Unie steeds voeling met elkaar houden en waar nodig overleg plegen over verschillende kwesties. Hierin is voorzien doordat tussen het Secretariaat-Generaal van de Raad van Europa en het bedoelde Bureau een overeenkomst is gesloten, die o.m. een geregelde uitwisseling van gegevens beoogt.

De commissie van octrooideskundigen heeft zich rekenschap gegeven van het bestaan van het Institut International des Brevets, gevestigd te den Haag en opgericht door Frankrijk en de Beneluxlanden.

Het I.I.B. beoogt het vooronderzoek van octrooi-aanvragen te concentreren; tot dit doel kunnen ook andere landen toetreden.

Het thans door de Raad van Europa gestimuleerde streven naar unificatie op het gebied van het octrooirecht kan niet anders dan met de opzet van het Institut stroken.

De besprekingen van de commissie van deskundigen zijn dan ook regelmatig bijgewoond door een vertegenwoordiger van het I.I.B."

In deze Nota is opgenomen de mededeling, dat ingevolge de artikelen XII van de Interimregelingen voor Suriname en de Nederlandse Antillen de Landsregeringen dezer Rijksdelen zijn gehoord en dat deze zich met het Verdrag hebben verenigd. Met de inwerkingtreding van het Statuut voor het Koninkrijk zijn de Titels III der genoemde Interimregelingen vervallen en gelden met betrekking tot het onderhavige ontwerp van Rijkswet de artikelen 15 tot en met 18 van het Statuut. Dienovereenkomstig is aan de Koningin tevens in overweging gegeven, het ontwerp van Rijkswet te zenden aan de vertegenwoordigende lichamen van de genoemde Rijksdelen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

G. M. J. VELDKAMP.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

J. LUNS.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.

De Minister van Justitie,

L. A. DONKER.

De Minister van Overzeese Rijksdelen,

W. J. A. KERNKAMP.